

ترجمه (۶)

بني بويولده (سوقاق) بولدی . — عفوایدیر سسکز خانم ، اوسزی سو قاقده بولدی — خانم ، اوسزی اوردی ؟ — نصل ونه ایله سزی اوردی ؟ — او اونی خنجرله اوردی . — کیمک یاننده (او کونده) ؟ — بنم او کونده . — بو آدم نه چالدی ؟ — او بوقهوه فنجاننی چالدی . — آنی نه وقت چالدی ؟ — انلری خنجرله اولدیردی . — انک ایاغنه اوردی . — سزی نه ایچون اوردی ؟ — انی خنجرله می اوردی (۱) یوقسه قانجیله ؟ — بو آدم بنی بولدی . — چارشوده سزی هانکی آدم بولدی ؟ — قرداشم اونی سو قاقده بولدی . — اوزرمزه کلدی ویزی اوردی

درس (۷)

❖ ضمائر منفصله یعنی فاعل واقع اولان ضمیر لر . ❖
ضمائر شخصییه

فرد	أَنَا	بن	أَنْتَ	سن	أَنْتَ	سن (مونث)	تثنيه	أَنْتَ	سن (مونث)	جمع	أَنْتُمْ	سن
	أَنْتَ	سن	أَنْتَ	سن (مونث)	أَنْتَ	سن (مونث)	تثنيه	أَنْتَ	سن (مونث)	جمع	أَنْتُمْ	سن
	هُوَ	او	هُوَ	او	هُوَ	او	تثنيه	هُوَ	او	جمع	هُم	آنلر
	هِيَ	او (مونث)	هِيَ	او (مونث)	هِيَ	او (مونث)	تثنيه	هِيَ	او (مونث)	جمع	هِنَّ	آنلر مونث

اشبو ضمائر شخصییه متممیله برابر بر جمله اسمیه تشکیل ایدر لر .

- (۱) . مصرده اکر فعل مفعولی مقامنده بر ضمیری حاوی ایسه ، استفهام ایچون ضمیر دن صوکره بر (شی) کتور بلور . بو استفهام بیخشنده ارایله جقدر .
مثال : قتلهاشی ، آنی اولدور دی ؟ — ماقتلهاشی ، آنی اولدور مدی .
(۲) . مصرده احنا در

مثال

هی مریضه (۱) . اوخسته در
 نحن اصدقاء . بز دوستز
 اخي نادیم . قرداشم نادمدر
 اختي خلف الحائط . همشیره م دیوارك ارقه سنده در
 انا عطشان . بن صوسزم
 نحن في الدكان . بز دکانده بز

ضمائر منفصله دن اولوب مفعول واقع اولان ضمائر:

ایا کما	ایکیکزی ، ایکیکزه	بنی ، بکا	ایای	} مفرد
«	«	سنی ، سنکا	ایاک	
ایاهما	ایکیسنی ، ابکیسنه	«	ایاک	
«	«	انی ، اکا	ایاه	
		«	ایاهن	
		«	ایاهن	

جمع

بزی ، بزه	ایانانا
سزی ، سزه	ایایکم
«	ایایکن
آنلری ، آنلره	ایایکم
«	ایاهن

(۱) مصدره عیانه در . مثال : ایحنا عیانین ، بز خسته بز

مثال

مَا أَكْرَمْتَ إِلَّا آبَائِي ، انجق بکما اکرام ایتدک .
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ ، سکما عبادت ابدہ رز

(۲۱) — هل — ا — ما — اما اداتلری ضمائر شخصیه نک متممیلہ برابر تشکیل ایتدیگی جمله اسمیه نک اولانہ ده کئور لر .

مثال

هل أنت غنيُّ سن زنکین میسین ؟
 أما هم مساكين اونلر فقیر دکلیدر لر ؟
 ما هو عاقل او عقلی دکلدر .

ادات استفهام مبتداً دن صوکره کالنجہ بر ضمیری تعقیب ایدر .

مثال

أختها هل هي سعيدة قیز قرداشی مسعود میدر ؟
 أخي ما هو مسكين قرداشم فقیر دکلدر

۲۲ — كرك ضمير كرك صفتلر ، اشخاءك غیر بده جمع برینه مؤنث قوالانیلور (ذاتاً عر بده عمومًا جمعلر مؤنث اعتبار ایداش در .)

مثال

هذه المناشفُ نظيفةٌ خذها بو حاولیلر تمیزدر آل

(۲۳) — اادات تنبیه اولان ها ضمائر منفصله ایله کلدیگی وقت وجه آتی

مثال

ها هو	ایشته او
ها هم	ایشته اونار
ها انتم	ایشته سز انخ کبی

بوضائر منفصله اسم اشارت ایله برابر بولاندیغنده مثال اتی وجهله در

هذا هو	بو او در
هذه هي	بو او در (مونث)

لغات

شمعدانات	شمعدانات	محزون	حزن و یون	اخبار	حوادث
دقتار لر	دقاتیر	اخوة	قرداشلر	جرائد	غزته لر
کیرلی	وسخ	شراشف	چارشافلر	اجنبی	بیانچی
قللر	اقلام	اخوات	قیزقرداشلر	في الحقيقة	صحيحا
موار	شموع	هنا	بوراده	صدقات	صدقه لر
لطيف	لطيف	عظيم	بيوك	مليح	خوش - كوزل
چوق	كثير	جدید	يكي	قصير	قيمه
يمنى - خفيف	خفيف	صغير	كوجك	كبير	بيوك

(۲۴) — كرك مذکور صفتلرده كرك بوروزنده اولان صفتلرك اكثر يسنده جمع ياپمق ايجون ي حذف اولنوب يرينه (۱) كتور يلور

مثال

	جمع	مفرد
بيوكلر	كبار	كبير
كوچكلر	صغار	صغير

تعليم (۷)

انت مريض — هل هو مريض — ما هي اجنيبة — اماهم كبار — نحن
 صغار واولائك كبار — من في الدكان — مع من هم في البيت — هذه
 الاقلام مليحة — الاخبار في الجرائد عظمة — اين دفاتري النظيفة —
 اخواتي كبار جدا — ما انا (۱) جديد هنا — مع من (۲) هي — هذه
 الاقلام خفيفة جدا — انت اجنيبة هنا — الجرائد جديدة — ها هما
 مع اخواتنا — ها هو معنا — هذه هي — اين اخواتك — ها هن — اين اختك —

(۱) ماني مصرده ماني تلفظ اولنوب شي اداتيله معاً ماني شي ديناور كه بن دكلم
 ديكدر

مثال : ماني ش عيان ، خسته دكلم .

(۲) من برينه من قوللا نيلور .

مثال : من يدق الباب ، فپوي كيم چالبيور ؟

هَذِهِ هِيَ - هَذِهِ دَفَاتِرُ نَظِيفَةٍ - أَمَّا هَذِهِ أَخْبَارُ شَنِيعَةٍ - مِنْ هَذِهِ هَذِهِ - هَذِهِ
 أُخْتِي الْكَبِيرَةُ - الْغَنِيُّ مَا هُوَ سَعِيدٌ بِالْحَقِيقَةِ

ترجمہ (۷)

اجنبی غزتہ لر ینک حوادثی متألدر . — بنم کوچک برادر لرم دکانده درلر
 . — بوچارشافلر تمیز دکلدر . — بوشمعد انلر پک لطیف درلر . — قرداشلر کز
 بیوکیدر لر یوقسه کوچک می ؟ — بودقترلر تمیز درلر وهمشیره مک دقتر لری
 پدس در . — برادر مک قیللری بکیدر لر . — بیوکلر و کوچکلر بوراده درلر . —
 بوشمعد انلرک موملری ایی دکلیدر ؟ — بوراده صدقه چوقدر . — خسته دکلیسکز
 — ایشته او (مؤنث) برادر لرم له برابر . — ایشته بز سز کله برابر ز . — همشیره لر کز
 نره ده درلر ؟ — ایشته اونلر . — تمیز دقتر لر نره ده درلر ؟ — ایشته اونلر .
 بو موملر ایی دکلدر می

درس (۸)

(۲۵) — وَحَدَّ كَلِمَةً سِمْ مِثْلِهَا مَتَّصِلَةٌ بِهَا بِرَابِعٍ كَلِمَتِي وَفِيهَا كَلِمَةٌ كَلِمَةٌ
 كَلِمَةٌ سَمَكٌ شَامِلٌ أَوْلَادِيغِي مَعْنَايِي أَرَاثِي أَيْدِي . (وَبِو وَحَدَّ كَلِمَةً سِي دَائِمًا
 مَنْصُوبٌ ذَر) .

مثال

أَوْلَادِيغِي بِرَابِعِيغِي نَحْنُ وَحَدَّ نَا فِي الْحَوْشِ

او (مؤنث) اوراده بالککز دکل مَاهِي وَحَدَّهَا هُنَاكَ

(۲۶) — نه وقت ضمائر منفصله لر ، یکدیگر ینی تعقیباً کلور لر ایسه : مخاطب ضمیری
 غائبه ، متکلم ضمیری مخاطبه تقدم ایدر .

مثال

- أَنْتَ وَهُوَ سن و او
- أَنَا وَأَنْتَ بن و سن
- نَحْنُ وَأَنْتُمْ بز و سز

لغات

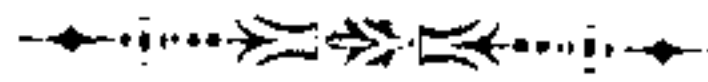
اَبْنَاءُ	اوغلار	لَاَنَّ	چونکه	بَقْرَةٌ	ایناک
فُقْرَاءُ	فقیرلر	خَالٌ	دایی	مَفَاتِيحُ	اناختارلر
مِلْعَقَةٌ	قاشیق	عَصَا (مَوْث)	دکنک - عصا	بَخِيلٌ	حسیس
حُزْنًا	مجزونلر	جَارٌ	قومشتو	تَرْبُوشٌ	فس
دَائِمًا	دائما	كَتِفٌ	اوموز، کرك	مَكْتَبٌ	قلم او طدسی - یازی خانه

تعلیم (۸)

هَلْ أَبْنَاءُ جَارِي وَحَدِّهِمْ عِنْدَكَ - هَلْ مَعَكَ مَفَاتِيحُ الْبَخِيلِ - لَا مَعِيَ - جَارٌ خَالِي هَلْ هُوَ دَائِمًا بَخِيلٌ - نَعَمْ هُوَ دَائِمًا بَخِيلٌ - نَحْنُ دَائِمًا حُزْنًا - هُوَ وَابْنَاهُمْ عِنْدَ الْبَوَّابِ - هَلْ خَالَتِي عِنْدَهَا مَفَاتِيحُ الْمَكْتَبِ - نَعَمْ عِنْدَهَا - لَا مَا هِيَ عِنْدَهَا - لِمَاذَا أَنْتُمْ وَحَدِّكُمْ فِي مَكْتَبِ جَارِنَا - سَيِّدِي نَحْنُ وَحَدِّنَا - أَبْنَاءُ جَارِنَا دَائِمًا حُزْنًا لِأَنَّهُمْ فُقْرَاءٌ - عَصَاهُ فِي الْمَكْتَبِ - بَقْرَتِي أَوْ بَقْرَتُهُ فِي الْحُوشِ - حِمَارَةُ الْبَوَّابَةِ فِي الْحُوشِ

ترجمہ (۸)

اوغلارکز فقیر میدر لر۔ اوت فقیر در لر۔ اونک بیوک فسی وارمی؟۔ اونده او یوقدر۔ اونک فاشیغی بزده میدر؟۔ ما یوسز، چونکہ حالہ مز اوده (فی) یالکز در۔ قپوجی اولیده یالکز دکلمیدر؟ یالکز بنم عصام وار۔ لامبه سفرہ نک اوستنده دکلی؟۔ بوسزک لامبه کز می یوقسه عموجہ کزک؟۔ اولیده کیم وار؟ بر قادین وار۔ سز داتماخز ونسکز۔ قومشونک اشکی واینکی۔ اوراده نیچون یالکز سکز؟ بنم عموجہ مک قپوجیسی تنبل (کسالان) در؛ لکن اونک قپوجی قاریسی تنبل (کسالانہ) دکل در۔ قپوجینک اوغلاری قلم اوطہ سندہ یالکز در لر۔

درس (۹)

﴿ اسماء موصولہ واستفہامیہ ﴾

اسماء موصولہ

(۱)	جمع	مفرد
مذکر ایچون	الَّذِينَ	الَّذِي
مؤنث «	الَّوَاتِي	الَّتِي

عربیچہ ده اسم موصول اولان : الَّذِي الَّذِي . . . لسان عثمانی ده نفسندہ برکمه اولیوب ماده یہ تلاحق ایدن علامت ایله تفریق اولنور . امدی بو اسم موصولک مر جمعی یا فاعل و یا خود مفعول اولور . فاعل اولور ایسه ، ترکیجہ ده اسم فاعل اداتی اولان آن یا خود کی ضمیر وصفیسندن عبارتدر . مفعول اولور ایسه ، (آئیدہ) (۱۳) نجی در سده کوریلدیجکی وجہله) فعل صاہبی

(۱) مصدرہ الَّتِي هر جنس وعدد ایچون کلامده مستعملدر .

تشکیل ایدت ق - ك حروف مکسوره لاحقه سندن عبارتدر .

مثال :

- کلان کمی
- یزده کی اختیار قادین .
- یوقاریده کی افندیلر .
- مخزنلری اولانلر .

الْمَرْكَبُ الَّذِي وَصَلَ
الْعَبْرَةَ الَّتِي عِنْدَنَا
السَّادَاتُ الَّذِينَ فَوْقَ
الَّذِينَ لَهُمْ مَخَارِنُ

(۲۶) - مَنْ ، كَيْم ؛ استفهام عن الشخص

مثال :

- بوکنج آدم کیم در؟
- بوقیز چوجغنی کیم در؟

مَنْ هَذَا الشَّابُّ
مَنْ هَذِهِ الصَّبِيَّةُ

(۲۷) - مَا ، نَه - نَه شَيْءٌ ؛ استفهام عن الاشياء .

مثال :

- بوشاته نه در؟
- بو بیرام نه در؟

مَا هَذَا الضَّجِيجُ
مَا هَذَا الْعِيدُ

(۲۸) - فاعلك قوتنی تشدید ایچون ، ضمیر شخص ، منفصله ایله مشترک

کیفیت وکیتجه مساوی اسم موصول کتور بلور .

بنم که

أَنَا الَّذِي

سنسین که

أَنْتَ الَّذِي

الخ کبی .

اودر که

هِيَ الَّتِي

مثال

• اللَّهُ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاءَ ، اول الله در کهه سبای پراتدی .

• ساده چه ترجمه سی : سبای خلق ایدن جناب حقدر .

شَمِّدُ اللَّهُ هُوَ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ، اول الله حمد ایدرز کهه

انسانی احسن تقویم اوزره پراتدی .

• ساده چه ترجمه سی : انسانی احسن تقویم اوزره خلق ایدن جناب حقه حمد ایده وزه .

• تنبیه : مبتدأ دن سو کرده الَّذِي يا خود ال (حرف تعریف) کلهورسه ابهامدن

توقی ایچون برده ضمیر منفصله کتور یلور .

مثال

• هَذِهِ الْمَدِينَةُ الْعَتِيقَةُ ، بو انجق اسکی شهر در .

• اللَّهُ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاءَ ، کوکی برادان انجق جناب حقدر .

(۲۹) - نه وقت اسم موصول بر اسم غیر معینه راجع اولور ایسه ، او حالده

سم موصول ظاهر اولیوب مستتر در .

• مثال : هَذَا شَيْخٌ لَهُ قَرْدٌ ، بو میمونی اولان بر اختیار در : هَذَا شَيْخٌ

(الَّذِي) لَهُ قَرْدٌ دیمکدر .

لغات

خسته	مَرِيضٌ	چماشورجی قاری	غَسَّالَةٌ
قبرس	قَبْرَسٌ	ارککلار	رِجَالٌ

هند - هندستان	الهند	كوله - كوله لر	عبد - عباد
ياقدي	حرق	بركسه	شخص
يقين	قريب (من)	احسان ايديجي	محسن
اطه	جزيرة	كوپري	جسر
قنال	ترعة	كلدي	حضر - جاء
			مركب

بجراً ونهراً واسطه نقليه

تعليم (٩)

هؤلاء السادات الذين في المحطة (استاسيون) مرضى جيداً - من هؤلاء
الشبان الذين فوق - ما هذا المركب - هذا المركب حضر من قبرس -
هذا مركب حضر من الهند - هؤلاء هم الرجال الذين هم مرضى -
ما هذا الضجيج - هذا ضجيج عبد الشاب الذي حضر من الهند
- لماذا حرق تلك المخازن التي هي قريبة من الجسر - هذا
عبد حرق المحطة - من الغسالة التي فوق - هذه غسالتنا - هذه
شابة محسنة - في جزيرتكما التي هي قريبة من جزيرة هؤلاء الرجال -
من الذين مع الشيخ - من فوق - انا هو - هل انت الذي
عندك قرود - اهو الذي وصل - هؤلاء سادات لهم مركب - هذا

هو العبد الذي له قود - ما هذه الجزيرة - هذه جزيرة قبرس -
 ما هذه المحطة التي هي قريبة من الجسر - من هؤلاء الرجال الذين
 على هذا المركب - هي التي محسنة - هذه محطة قريبة من المدينة -
 أما هذا هو المركب الذي حضر من الهند - من الذي وصل

ترجمه (۹)

ایشته صاحب کرم بر کنج آدم - بو کوپری به اک یقین اولان بر استاسیون در
 - بو شخص کیندر ؟ میونی اولان اختیار در - بو میون نه در ؟ - بو هند کسی
 اوزرنده کلان میوند - بو بیرام نه در ؟ - بو بو اختیارک بیرامیدر
 - بو مغازه لارک صاحبی بولنان ذات کر مکاردر - استاسیونک یقیننده بولنان بو مغازه لری
 احراق ایدن بو کنج آدم - کنج بر چوجغی اولان بو اختیار قادیندر - یوقاریده کی
 بو کور لدی نه در ؟ - بو اطه نه اطه سیدر - بو قبریس اطه سیدر -
 کینک اوزرنده بولنان اودر - بو افندیلر ابله برابر یوقاریده بولنان سز میسکز
 - اوت ، بنم - بزز - موجوداتی یرادان کیندر ؟ - الله - بو هانکی
 شهر در ؟ - ایشه قبریس اطه سی - ایشه هند دن کلان بر کی - بو کمیده بولنانلار
 خسته در لار - اطه به یقین بولنان بوکی هانکی کیندر ؟ - هند دن کلان کیندر -
 بو قاریده بولنان چاشورچی قاریدر -

درس (۱۰)

- (۳۰) — عربچه ده کیت (عدد) اوچدر: مفرد، تثنیه جمع.
- (۳۱) — تثنیه ایکی عدده دلالت ایدر. اداتی ده: آن — بِنْ در مفردک آخرینه بواداتدن بر بِنک علاوه سیله تثنیه یا پیلور. بواداندن آن فاعل و فاعله متعلق اولانه، بِنْ مفعول و مفعوله متعلق بولنانه عائد در. (کَرک بر اسمک، کَرک بر اداتک مفعولی اولسون).

مثال

یومٌ کاملٌ ، بتون بر کون — یومان کاملان ، بتون ایکی کون
 یومینِ کاملین ، ” ” ” ”

- (۳۲) — اگر تثنیه بر ضمیر متصلی تقدم ایدر یا خود مضاف واقع اولور ایسه آخرنده کی (ن) حذف اولنور.

مثال

أذن ، قولاق — أذنیك ، سنک قولاقارک اولوب أذنیك دکلدز
 منارةٌ ، فنار بحری — منارتنا المینا ، لیماک فنار لری اولوب منارتان المینا دکلدز
 بو قاعده یعنی (ن) ک حذف اولنمی، قاعده سی، بر وجه آتی کورله حکم
 وجهله جمعه ده جاریدر.

جمع

(۳۳)۔ — اسان عربده : جمع مذکر سالم ، جمع مؤنث سالم ، جمع مکسر نامیلہ اوچ جمع وارد . سالم اولانلر مفردلری هیچ تبدل ایتمیوب آخربنه ادات علاوه سیله یاپیلانلردر . جمع مکسر اولیلہ اولیوب مفردینک شکلی بسبتون تغیر ایدر . مثلاً کاس دن کؤوس کبی . بو جمع مکسر بختی مؤخرآ کله جکدر .
(۳۴)۔ — جمع مذکر سالم اداتی وُن — یِن اولوب مفرد مذکرک آخربنه بواداندن برینک علاوه سیله جمع مذکر سالم یاپیلور

مثال

مسلمانلر	مُسْلِمُونَ	مُسْلِمٌ
	مُسْلِمِينَ	
ایمان ایدنلر	مُؤْمِنُونَ	مُؤْمِنٌ
« «	مُؤْمِنِينَ	

(۳۵)۔ — بواداندن وُن فاعل و فاعله متعلق اولانه یِن (ا) مفعول و بوکما متعلق بولنانه عائددر .

(۳۶)۔ — جمع مؤنث سالم اداتی آت در . مفرد مؤنثک آخرنده کی مؤنث اداتی بولنان (ة) حذف اولنوب یرینه آت وضعیله جمع مؤنث یاپیلور .

مسلمات	مُسَلِمَةٌ	}	مثال:
مؤمنات	مُؤْمِنَةٌ		

۰۳۷ - - جمع مذکر سالم صیغه سیله جمعلمانلر :

برنجی ، خباز ، اککچی ، حداد ، دیرچی وزنده بولان اسماء صنایع:

حالة رفعلرنده	}	حدادون	}	خبازون
حالة نصب وجرلرنده		دهیرجار		اککجیلر

ایکنجی ، همان کافه صفت نسبیله لرده (بوللرده درت حرفلی یاخوددها زیاده و آخرنده تی بولنان صفتلردر .) مثلا : فرانسوی ، فرانسولی ، مصری ، مصرلی کبی که جمعلی : فرانسویون ، مصریون کلور . فرانسولر ، مصرلیلر دیکدر و چنجیسی . اسم فاعل و مفعولده در . (ایلرده بو جمع حقنده دها بر قایچ سوز سویله جکدر .)

۰۳۸ - - جمع مؤنث صیغه سیله جمعلمانلر :

(۱) نجی ة * ایله نهایتلنن اسملرک اکثریسی .

مثال . مرّة ، بر دفعه ؛ مرّات چوق دفعه لر .

(۲) نجی جمع مذکر لرنده نهایتلری مطرد اولان اسماء وصفات مؤنثه

مثال : هِنْدٌ - هِنْدَاتٌ ؛ حَسَنَةٌ - حَسَنَاتٌ . - کبی

(۳) نجی دیکر کیمه لرکه مؤخرًا بو کیمه لردن مراد نه اولدیغی ذکر اولنه حقدر

لغات

صالح	طوغری	تعال	کل	لیلة *	کیجه
حاضر	وجود	اقام	اقامت-ابتدی	نجمار	طوغرا، اجی
غائب	غیر موجود	منذ	دنیرو، مثلاً صباح دنیرو	خیاط	ترزی
مبسوط	منون	نساء	قادر	شهر	آی - ماه
مشغول	اوغراشان	مدح	ثناء، ابتدی او کدی	ضیعة *	چفتلك
مجتهد	چالیشقان	حارة *	محلہ	مدة	معین بر زمان
معلم	اوکر دیچی	بنات	فیزلر	تلامید	شاگردلر .

تعلیم (۱۰)

تعال معی الی حارة النجارین ... مدح المسلمین الذین فی تلك الضیعة - اقام عند الفرانساویین مدة * * شهرین کاملین - هؤلاء النساء خیاطات فرانسویات - تلامید معلمینا مجتهدون جدا - بناتنا ما هن حاضرات لان المعلمات غائبات - نحن مبسوطون من تلامیدنا

* بواشارت جمع مؤنث صیغه سیله جملهزه جک اولان اسماء مفردة بی ارانه ایدر
 ** اکثریا (مدة) کلمه س ذکر اولنمز . مثال: اقام عندنا یومین کاملین
 * بزم یاغزده تمام ایکی کون قالدی . کبی .

الْمُجْتَهِدِينَ - هَذَا النَّجَّارُ مَدَحَ هَؤُلَاءِ الْمُسْلِمِينَ وَنَسَاءَهُمْ - آيِنَ
الْكَأْسَانَ - الْمُسْلِمُونَ غَائِبُونَ عَنِ الضَّيْعَةِ مِنْذُ يَوْمَيْنِ وَلَيْلَتَيْنِ - هَلْ
أَنْتُمْ مَشْغُولُونَ - خِيَّاطَاتُ بِنَاتِي مُجْتَهِدَاتٌ - تَلَامِيذُ هَذَا الْمَعْلَمِ أَمَّا
هُمْ صَالِحُونَ - فِي حَارَتِي ضَيْعَةُ الْمُسْلِمِينَ

ترجمه (۱۰)

بوفندی بزم یاغزده ایکی آی وایکی کون قالدی . -- ترزینک قیزلرینک معمله لری
عغیفه درلر . -- نیچون قیزلرکز دائما موجود دکل . -- بزم خواجه لرمز مصرایدنر
. -- چفتلکده بولنان شا کر دلرمز چالیشقان درلر . -- خواجه لری کندیلرندن
خوشنود درلر . -- بوکویلرده بولنان قاریلر مسلماندر . -- بواککچی بوقیزلری
و معمله لرینی نیچون مدح ابتدی ؟ . -- بواککچیلر دائما مشغولدرلر . -- محله نک
ترزیلری یاغنده . -- ایکی آبدن بری . -- اوپر دفعه بنم یاغده برکیجه وایکی
کوندز قالدی . -- بومحله لریک مسلمانلری چالشقاندرلر

درس (۱۱) .

افعال

(۳۹) -- فعل یا بسیط یا خود مرکب اولور .
(۴۰) -- فعل بسیط ماده اصیله سی اعتبار یله : ثلاثی (اوج حرفلی) رباعی
(درت حرفلی) در .

مثال :	} کَتَبَ	یازدی	ثلاثی
		} دَحْرَجَ	بووارلدی (۱)

(۱) عربجه فعل ' ماضینک اوچنچی شخصیه افاده اولنور

(٤١) . — ثلاثی اولان فعل بسیطرده یا قیاسدر یا خود غیر قیاسیدر

(٤٢) . — ثلاثی اولوبده قیاسی اوله رق تصریف اولنان افعال

ماضی

فیردیلم	} جمع مذکر غائب کسروا	} فیردی	} مفرد مذکر غائب کسر
فیردکز	} جمع مذکر مخاطب کسرتیم	} فیردک	} مفرد مذکر مخاطب کسرت
فیردق	} جمع متکلم کسرتنا	فیردم	} مفرد متکلم کسرت

(٤٣) . — اگر جمع مذکر غائبدن سوکردهر ضمیر کلورسه آخرنده کی (ا) حذف اولنور

مثال : کسروها انی فیردیلم یازیلوب ، کسروها یا زلمار .

فعلک فاعلیله مطابقتی

(٤٤) . — اولاً ، هر حالده فعل فاعلندن یا مقدم یا خود مؤخر بولنور .

(٤٥) . — ثانیاً ؛ فعل فاعلندن کَرَکْ مقدم بولنسون کَرَکْ مؤخر ، فاعلی مفرد

اولنجه جنسیت و عددیت جهتیه فاعلیله مطابقت ایدر .

مثال

الْحَارِيَةُ كَسَرَتْ الْاَوَانِي ، جاريه فایلمی فیردی . دها ابوسی

كسرت الجارية الزجاجة ، جار به جامری قیردی ، (فعاك فاعله تقدم اولاد) (۴۶) — ثالثاً ، فعل مؤخر اولوب فاعليده مثنى يا جمع اولور ايسه يته . مطابقت لازمدر

مثال

الرجال كسروا العجلة ، آدملىر تکرلىكى قيرديلىر .

الصبايا كسرن المرأة (۱) كنج قيز چوجقار آينه يي قيرديلىر .

(۴۷) — رابعاً ، فعل مقدم اولور ايسه ، فاعل كرك مثنى كرك جمع اولسون فاعليه يالكز جنسيتجه مطابقت ايدر .

مثال

كسر الرجال العجلة ، آدملىر تکرلىكى قيرديلىر .

كسرت الصبايا المرأة ، قيز چوجقارى آينه يي قيرديلىر .

(۴۸) — خامساً ، فعل اشخاصك غيرى به دلالات ايدن براسم جمع ايله بولنديغى

وقت (او اسمدن كرك مقدم اولسون كرك مؤخر) مفرد مؤنث اوله رق كاور .

القطاط كسرت الصحن ، كديلىر طباقلىرى قيردى .

ياخود

كسرت القطاط الصحن « « « «

لغات

قورنولدى	سَلِمَ (مِنْ)	فېوجى	بَوَّاب
فرحلاندى	فَرِحَ (بِ)	جمال	شَيَّال
قاچدى	هَرَبَ (مِنْ)	اولوم	مَوْت
دوت	الْبَارِحَةُ	فاره ار	فيران (جمع)
اواسى كون	أَوَّلُ الْبَارِحَةِ	يانقىن	حريقو
پيلان	حِيَّةٌ *	در عقب	حَالًا
لوحه ار	الْوَّاحُ	مسافر	مُسَافِر
كونلر	أَيَّامٌ	قوودى - اعاده ايتدى	طَرَدَ
مسكن - اقامتگاه	مَنْزِلٌ	عودت ايتدى	رَجَعَ (مِنْ)
سفر - سياحت	مَفْرٌ	قصالى	قَهْرٌ
قبه	قَبَّةٌ	بيودى	كَبْرٌ

تعليم (١١)

رَجَعْتُ الْجَارِيَةَ مِنْ سَفَرِهَا أَوَّلُ الْبَارِحَةِ - هَرَبْتُ هَوْلَاءَ الصَّبَابَا مِنْ مَنْزِلِنَا وَسَلِمْنَا مِنَ الْحَرِيقِ - أَمَّا هَرَبَ هَوْلَاءَ الْمُسَافِرُونَ مِنْ عِنْدِنَا - فَرِحَتْ الْبَوَّابَةُ بِمَوْتِ الْقَطَّاطِ - شَيَّالُونَ هَوْلَاءَ الْمُسَافِرِينَ كَسَرُوا الْعَجَلَةَ وَهَرَبُوا حَالًا - هَوْلَاءَهُمُ الرِّجَالُ الَّذِينَ طَرَدُوا الْجَارِيَةَ مِنْ مَنْزِلِهَا -

هَلْ سَلِمَتِ الْأُلُوحُ مِنَ الْحَرِيقِ - طَرَدُوا جَارِيَاتِكُمْ - هُوَلَاءِ كَسَرُوا
مِرَاةً وَأَوْلَاكَ كَسَرُوا زُجَاجَةً - مَنْ أَلَّتِي كَسَرْتَ مِرَاةِي - هَذِهِ هِيَ
الَّتِي كَسَرْتَهَا - لِمَ إِذَا رَجَعْتَ الْجَارِيَةَ حَالًا .

ترجمه (۱۱) .

قېوجيار بو آينه بي قيران حمللري قووديلر . - چار به كز دون ياخود اولسكي كون
عودت ايندي مي ؟ - بوقيز چوجقلري بوكون بولوجه لرك اوزرلر يني بازديلر
- كونلر قيصالدي . - فاره ار كديلردن قورتولديلر . - بوقيز چوقلري ييوديلر
- قېوجيلر قېولري قيرديلرمي ؟ - لوحه ار حريقدن قورتولدي . - قېوجيار
قووديمي ؟ - فاره ار كديلرك اوله لرندن ممنون اولديلر . - بو چار به بزم
قېوجينك طباقلر يني قيردي . - آدملر يانقيندن قاچه مديلر . - كديار فاره لري
قووا لاديلر ؛ فاره لره در عقب يرلر ينه عودت اينديلر . - مسافرلر اولومدن قورتولديلر .

درس (۱۲) .

فَتَحَ فَعَلْنَا مَاضِي

فرد	مثنى	جمع
فَتَحَ	فَتَحَا (۱)	فَتَحُوا
فَتَحْتِ	فَتَحْتُمَا (۱)	فَتَحْتُمْ
فَتَحْتِ	فَتَحْتُمَا (۱)	فَتَحْتُمْ
فَتَحْتِ	فَتَحْتُمَا (۱)	فَتَحْتُمْ
فَتَحْتِ	فَتَحْتُمَا (۱)	فَتَحْتُمْ

(۱) كفايه تصريفده بين العوام جمع مؤنث وتشبيهه صيغه لري جمع مذكر ايله افاده اولنور .

متعدد فاعل آلان فعل .

(٤٩) — اولاً 'فعل مؤخر اولوب فاعلده ايکی شخص يا خود ايکی شي' اولور ايسه
فعل مثنى اوله رق ' فاعل ايکيدن زياده اولور ايسه ' فعل جمع اوله رق کتور يلور

• مثال

آدم و چو جق مرکه بئنديلر

الرَّجُلُ وَالْوَادُّرِ كِبَا عَلَى الْعِمَارِ

• معلم و شاگردلری اينديلر .

الْمُعَلِّمِ وَتَلَامِيذَهُ نَزَلُوا

(٥٠) — ثانياً ' فعل مقدم اولنجه ' فاعل كرك ايکی اولسون كرك زياده

• مفرد اوله رق کتور يلور ايسه ده جنسيتجه ايلك فاعل ايله مطابقت ايدر .

• مثال

عائشه و يوسف کندی کوچك فيز

سَبَقَتْ عَائِشَةُ وَيُوسُفُ أَخْتَهُمَا الصَّغِيرَةَ

• قرد اشلر يني كچدیلر

(٥١) — ثالثاً ' اگر فاعلار متقدم اولور و جنسيتجه ده مختلف بولور ايسه لر فعل

مذکر اوله رق کتور يلور .

• مثال

الْكَبِشُ وَالْبَقَرَةُ * نَطَحَاهُ ' قوج و اينك آنى سوسديلر .

(٥٢) — رابعاً ' اگر فاعلار اشخاص متعدده دن عبارت ايسه ' فعل شخص مرجع

ايله (متکلم مخاطبة مخاطب غائبه مرجعدر) مطابقت ايدر .

بن و کوله آنى دو کدک

أَنَا وَالْعَبْدُ ضَرَبَانَا

• سن و او بولوحه بی قيرديگر .

أَنْتَ وَمَنْ كَسَبْتُمَا هَذَا اللَّهُ حَرَمٌ

• مثال

لغات

سمع	ايشتمدى - طوبىدى	صَوْتٌ	سس
جرح	ياره لىدى	مَغْفِرٌ	اياچى
بعث (الى)	كوندردى	دُكَّانٌ	دكان
فهم	آكلادى	أَوْضٌ	اوطه ار
خراب	بوزدى - پيقدى	لُغَةٌ *	لغت - لسان
قصد	يوللدى	بِالْقُرْبِ مِنْ	يقيننده - يقينندن - ياننده
سراية *	سراى	تَرْجَمَانٌ	ترجمان
حداد	دهيرجى	فَلَّاحٌ	چفتجى - اكنجى
اصحاب	ارقداش		

تعليم (١٢)

أَمَا فَهِمْتُمْ لُغَتَهُمْ - مَا فَهِمْتُمُهَا وَلَكِنْ فَهِمْتُمَا هَذَا الرَّجُلُ وَتَرْجَمَانَهُ -
 جَرَحًا الْفَلَاحِينَ الَّذِينَ بِالْقُرْبِ مِنَ السَّرَايَةِ - خَرَبْتُمْ دُكَّانَ هَؤُلَاءِ
 الْحَدَّادِينَ - قَصَدْنَا أَنَا وَهِيَ هَذِهِ السَّرَابَاتِ - الْمُعَلِّمُ وَتَلَامِيذُهُ نَزَلُوا
 مِنَ الْمَدْرَسَةِ - فَهِمْتُ لُغَةَ هَذِهِ الْفَلَاحَةِ - مِنَ الَّذِينَ كَسَرُوا هَذَا
 اللَّوْحَ - أَنَا وَهَذَا الْوَالِدُ كَسَرْنَاهُ - جَرَحْتُمْ فَلَاحِينَ قَصَدُوا الْمَحْكَمَةَ -

بَعَثْنَا هَؤُلَاءِ الْفَلَاحِينَ إِلَى دُكَّانِ الْعُدَّادِ - سَبَقْتُ أَنَا وَأُخْتِي هَذَا
الرَّجُلَ - عَائِشَةُ وَزَيْنَبُ سَبَقَتَا أُخْتَيْهِمَا.

ترجمہ (۱۲)

سز وسرايك اوشاقلارنى آنك سسنى ايشتديكز . -- بو آدم وسفيرك ترجمانى ديمر
جيلرى ياره لديلر . -- اوو بو ترجمان بزم لسانزى اكلابورلر . -- سفير وسفيرك
ترجمانى چارشويه طوغرى بونلديلر . -- بن وسز (۸ نجى درسده نظر اولنه) واللہ
خاتمك قوناغنىك يقيننده بولغان چفتجیلرک (حرّات) سسنى ايشتدك . -- سز وارقدار
شاركز بو كويليلرک لساننى اكلاديكزى ؟ -- بو آدم وا وغلې يوسف بكك خانه سنك
اوطه لرینى خراب ايتديلر .

درس (۱۳)

فعل مضارع (حالة واستقباله دلالات ايدر)

مفرد	مثنى	جمع
مذكر غائب يكسِرُ	يكسِرَانِ	يَكْسِرُونَ
مؤنث غائبه تكسِرُ	تَكْسِرَانِ	تَكْسِرْنَ (۱)
مذكر مخاطب تكسِرُ فیرار سین - فیر پیر سین	«	تَكْسِرُونَ فیرار سکز (۱)
مؤنث مخاطبه تكسِرِينَ	«	تَكْسِرْنَ فیر پیر سکز (۱)
متكلم اكسِرُ	فیرارم - فیر یورم	فیرارز - فیر یورز

(۱) مصدرده حالى بیان ایچون فعل مضارعك اولنه بـ حرف جرّی کتور بلور . بيكسِر
فیر یور کى

(٥٣) - طقوزنجی در سده کوردیکی وجهله اسم موصولک مرجعی مفعول اولدیغی وقت ، ترکیه ده فعل صله بی تشکیل ایدن : ق . ک ادات لاحقه سندن عبارت اولوب بوده بوجه آتی در :

(٥٤) - اولاً ، راجع اولدیغی مفعولک جنس وعددن اوله رق فعلک آخرینه ضمیر متصله دن بری الحاق ایدیلور .

کس دیکم قیون	الْخُرُوفُ الَّذِي ذَبَحْتَهُ
بولد یغک کچی	الْعِزَّةُ الَّتِي وَجَدْتَهَا
کور دیکم آنولور	الْفُرْسَانُ الَّذِينَ نَظَرْتَهُمْ
قیر د یغک آینه لر	الْمِرَاتُ الَّتِي كَسَرْتَهَا

مثال :

(٥٥) - تنبيه على العموم اسم موصول مرجعک عقبنده کلیر . (ما) اسم موصولی عاقلک غیر یید مستعمل اولوب ترکیه ده شیء ایله ترجمه اولنور و دائماً مفرد در .

غائب ایتدیکم شیئی بولدم کبی	وَجَدْتُ مَا ضَيَعْتَهُ
-----------------------------	-------------------------

(٥٦) - ثانياً ، بومثللو جمله لرده حرف جر بولنورسه ، مذکور حرف جر ضمیر متصل ایله برابر فعلک آخرینه قویلور .

ایچنه کیردیکم مخزن	الْمَخْزَنُ الَّذِي دَخَلَ فِيهِ
کندیسنه یازدیغی ملکه	الْمَلِكَةُ الَّتِي كَتَبَ إِلَيْهَا

مثال :